

Realisatiegerichte
ruimtelijke visie
voor **watergebonden**
bedrijvigheid
in Oost-Vlaanderen

Provincie Oost-Vlaanderen en De Vlaamse Waterweg nv werken samen aan een realisatiegerichte visie voor een bovenlokaal netwerk van watergebonden bedrijvigheid in Oost-Vlaanderen. Deze samenwerking moet helpen om de noodzakelijke ruimte te reserveren, zodat zoveel mogelijk goederentransport straks duurzaam en vlot via de binnenvaart kan verlopen.

Door samen te werken en kennis te bundelen, realiseren we onze gemeenschappelijke ambitie. We brengen elk onze eigen expertise en focus in. Hierbij streven we naar een geïntegreerde visie met logistieke, watergebonden en economische belangen als leidraad. Maar ook andere belangen nemen we mee in overweging, zoals bijvoorbeeld de waterhuishouding, natuurwaarden en de recreatieve waarde van de valleigebieden.

Om de Oost-Vlaamse bedrijven maximaal toegang tot de waterweg te bieden, bepalen we een netwerk van locaties die de modal shift van de bovenlokale goederenstromen het best kunnen begeleiden.

Via knooppunten kan versterkt ingezet worden om goederen op binnenschepen over te laden. We willen er specifiek ruimte vrijmaken voor watergebonden ontwikkelingen en de ontsluiting via de binnenvaart optimaliseren. Lokale stromen, zoals deze aan private kades, blijven we vanzelfsprekend ondersteunen.

We gaan echter nog een stap verder. Om dit bovenlokale netwerk in de praktijk op gang te trekken, hebben we een aantal van deze knooppunten aangeduid als 'hefboomplek'. Een hefboomplek is een strategisch gelegen bedrijventerrein waarop we prioritair willen inzetten.

Om in dit opzet te slagen, is het belangrijk dat de ambities zowel realiseerbaar, ruimtelijk haalbaar als wenselijk zijn. Daarom zetten we sterk in op participatie en overleg met de betrokken actoren, belangenorganisaties, administraties en besturen.

Speerpunten

Maximale benutting van de waterweg via een sterk bovenlokaal netwerk

Om van, naar en binnen Oost-Vlaanderen meer goederentransport vlot en duurzaam via de waterweg te vervoeren, bouwen we aan een sterk bovenlokaal netwerk van strategisch geplaatste en goed uitgeruste watergebonden bedrijventerreinen en overslagplaatsen. De focus ligt op die strategische locaties die ruimtelijk en logistiek het grootste potentieel bieden. Door deze plekken optimaal te ontwikkelen, wordt het gebruik van de bevaarbare waterwegen, voor vervoer van goederen, maximaal ingezet en geven we een positieve impuls aan de algemene mobiliteit in Oost-Vlaanderen.

Slim en efficiënt ruimtegebruik

Omdat de beschikbare ruimte schaars is, is efficiënt ruimtegebruik binnen deze visie een absolute prioriteit. In de eerste plaats kijken we naar het optimaliseren van bestaande watergebonden bedrijventerreinen door verdichting, hergebruik en herstructurering. Wanneer de aanduiding van een nieuw watergebonden bedrijventerrein toch noodzakelijk blijkt, maken we direct werk van de ruimtelijke compensaties.

Kansen voor duurzaamheid en energie

De verduurzaming van watergebonden mobiliteit gaat hand in hand met de energietransitie. Daarom combineren we slim: strategisch gelegen watergebonden bedrijventerreinen worden niet alleen knooppunten voor transport, maar bieden ook de ruimte om hernieuwbare energie te produceren, op te slaan of om te zetten. Zo evolueren deze locaties tot volwaardige energiehub's voor de regio.

Uitbouw van een Bovenlokaal Netwerk

Naar een gedeeld, sterk netwerk

We bouwen actief aan een samenhangend, bovenlokaal netwerk waarin watergebonden bedrijventerreinen, publieke kades en terminals elkaar in de praktijk versterken. Door bedrijfsactiviteiten te koppelen aan het juiste type overslagkade, maken we het goederenvervoer in de hele provincie Oost-Vlaanderen efficiënter.

Bestaande investeringen als onmisbaar fundament

In Oost-Vlaanderen gebeurt vandaag al heel wat overslag via het water. De Vlaamse Overheid, talloze bedrijven en lokale besturen hebben de afgelopen jaren succesvol geïnvesteerd in private en lokale publieke kades en zullen dit blijven doen.

“Onze nieuwe visie respecteert de bestaande, waardevolle initiatieven. Ze vormen de basis waarop we nu verder bouwen. We moedigen het gebruik van private en lokale overslagplaatsen volop aan.”

Toegang voor iedereen

Om de dichtslubbende wegen écht te ontlasten en de logistieke uitdagingen van de toekomst aan te gaan, moeten we breed durven kijken. We kijken over de gemeentegrenzen heen en kiezen resoluut voor een bovenlokale aanpak. Ons doel is simpel: we willen de waterweg openstellen voor véél meer bedrijven, óók voor bedrijven die niet direct aan het water liggen of nog geen eigen kade hebben. Daarom duiden we binnen het netwerk de ideale locaties aan voor een bovenlokaal netwerk via publieke kades en multipurpose terminals. Deze overslagplaatsen bedienen bedrijven tot wel 5 à 20 kilometer in de ruime regio.

Duidelijke keuzes

Wat we nadrukkelijk níet doen, is nieuwe, gespecialiseerde containerterminals bouwen. Vlaanderen, onze regio en de aangrenzende havens zijn daar al uitstekend van voorzien. Het zou de bestaande infrastructuur onnodig beconcurreren. Onze visie heeft uitgewezen dat we vandaag nood hebben aan veelzijdige multipurpose terminals en bovenlokale publieke kades. Deze overslagmogelijkheden bieden bedrijven de meeste kansen om gebruik te maken van het water. We zetten hier maximaal op in. Zo zorgen we voor een efficiënt, samenhangend en toegankelijk netwerk waar Oost-Vlaamse bedrijven een logistiek voordeel uit halen.

Concrete knooppunten met een specifieke rol

We selecteerden negen strategische locaties en bouwen het netwerk op rond twee specifieke soorten knooppunten, elk met hun eigen rol, reikwijdte en doelgroep.

De Multipurpose Terminals (MPT)

Dit type knooppunt bestaat uit één of een cluster van bedrijventerrein(en), waarbinnen een MPT gelegen is. Een MPT is een multifunctionele professioneel uitgebate overslaglocatie. Een Regionaal Overslag Centrum (ROC) is een specifieke MPT. Deze wordt ontwikkeld door De Vlaamse Waterweg nv en zij stellen er een uitbater aan.

- **Toegankelijk:** Beschikbaar voor meerdere bedrijven
- **Grote reikwijdte:** Trekt goederen aan uit de regio (tot 20 kilometer).
- **Bundeling:** Verzamelt en bundelt diverse goederenstromen.

Op deze locatie worden verschillende soorten goederen – zoals bulkgoed, stukgoed, palletgoederen en een beperkt aandeel containers – uit de ruime regio verzameld en efficiënt overgeslagen.

Bedrijventerrein Briel © De Vlaamse Waterweg nv

We zetten de komende jaren strategisch in op drie absolute toplocaties:

› De watergebonden bedrijven-terreincluster in Aalter met ROC Aalter

De bestaande, succesvolle terminal wordt verder versterkt door de watergebonden mogelijkheden in de cluster uit te bouwen.

› Baasrode (Dendermonde)

Het visierrapport schuift het bedrijventerrein Briel naar voren als een mogelijk toekomstig logistiek knooppunt voor het oosten van Oost-Vlaanderen. Hier is al overslaginfrastructuur en watergebonden bedrijvigheid aanwezig. De grootste troeven zijn hier de hoge bevaarbaarheid van de Boven-Zeeschelde én een ideale strategische ligging in een regio met veel potentieel voor watergebonden goederenvervoer.

› De watergebonden bedrijven-terreincluster in Burcht (Kruibeke)

Binnen deze cluster verkennen we de mogelijkheden voor een multipurpose terminal. Door de ligging, op de grens van het Waasland, kan hier een belangrijke blinde vlek in de regio worden ingevuld. De nabijheid van de haven is een troef. Aangezien de haven zich voornamelijk richt op zeeschepen, kan de bedrijventerreincluster in Burcht net een aanvulling zijn op de bestaande terminals van de haven.

Bovenlokale Publieke Overslagkades

Dit type knooppunt bestaat uit één of een cluster van bedrijventerrein(en), met een bovenlokale publieke kade.

- **Flexibel:** ideaal voor bedrijven om structureel of occasioneel te gebruiken.
- **Bereik:** gemiddeld genomen is het bereik van deze kade een vijftal kilometer, al kan dit in de praktijk meer zijn.
- **Gebruik voor iedereen:** Beheerd door De Vlaamse Waterweg nv.
- **Zelfvoorzienend:** bedrijven reserveren een tijdslot en staan zélf in voor het laden en lossen.

Niet elk bedrijf heeft de mogelijkheid om gebruik te maken van een MPT. Voor deze bedrijven bieden de bovenlokale publieke overslagkades de perfecte oplossing. Deze kades zijn bijzonder flexibel inzetbaar voor zowel bedrijven uit de buurt als voor ondernemingen met tijdelijke projecten in de omgeving. Deze kades laten toe om goederen vlot en zelfstandig op en af het water te krijgen.

Binnen ons netwerk duiden we zes dergelijke knooppunten aan:

- › Het bedrijventerrein Kwatrecht in Wetteren
- › De bedrijventerreincluster Aalst-Noord
- › De bedrijventerreincluster Wondelgem/Evergem in Gent
- › Het bedrijventerrein Bilksken in Lievegem (Bierstalkaai)
- › De bedrijventerreincluster Deinze-Noord
- › De bedrijventerreincluster Oudenaarde-Zuid

Tijsluis Dendermonde

Hoe maken we dit waar?

Vier strategische acties

Om het bovenlokaal netwerk te realiseren, zetten we in op vier strategische acties. Hierbij combineren we overkoepelende, ondersteunende acties voor de hele provincie met heel gerichte, concrete ingrepen op maat van de geselecteerde clusters.

1. Duidelijke regie

De Vlaamse Waterweg nv en Provincie Oost-Vlaanderen engageren zich om deze realisatiegerichte ruimtelijke visie te gebruiken als beleidsdocument. Ze nemen het voortouw om de realisatie van het netwerk planologisch vast te stellen en te bespreken in verschillende overlegstructuren.

2. Slimmer ontsluiten en clusteren

We zetten in op een vlotte bereikbaarheid van de knooppunten via het water, de weg en de fiets. Daarnaast trachten we bedrijven met gelijkaardige of aanvullende goederenstromen samen te brengen, zodat ze efficiënter kunnen werken en infrastructuur kunnen delen.

3. Samenwerken en ondersteunen

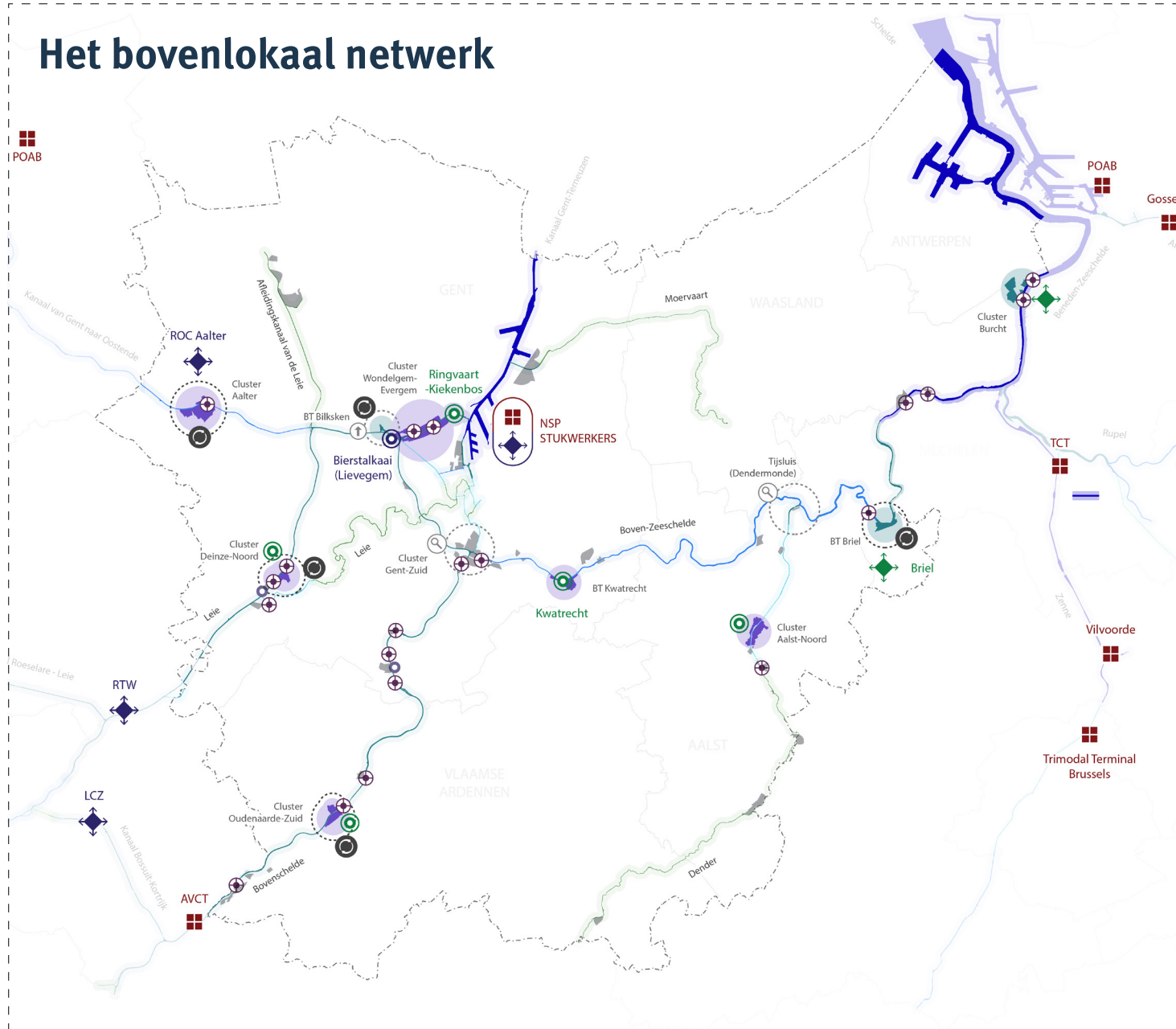
We begeleiden gemeenten en bedrijven. Zo maken we de overstap van de weg naar de waterweg een stuk eenvoudiger.

4. Ruimte optimaliseren

Voor elke strategische locatie, aangeduid als hefboomplek, werken we een concreet en toekomstgericht actieplan uit. Zo kunnen we er voor zorgen dat strategische locaties hun bovenlokale waarde niet verliezen of worden ingevuld door activiteiten zonder meerwaarde voor het netwerk.

Het bovenlokaal netwerk

Legende

Gewenste overslaglocaties binnen het bovenlokaal netwerk

- Gespecialiseerde containerterminal
- MPT Multi-Purpose Terminal - *bestaand*
op MPT deels ook overslag van containers
- MPT Multi-Purpose Terminal - *gewenst volgens visie*
op MPT deels ook overslag van containers
- Bovenlokale publieke kades - *bestaand*
- Bovenlokale publieke kades - *gewenst volgens visie*
- Uitbouw nieuwe overslagtypologie in onderzoek

Gewenste vestigingsmilieu van de bedrijventerreinen binnen het bovenlokaal netwerk

- functioneel grootschalig vestigingsmilieu
- functioneel kleinschalig vestigingsmilieu
- het gewenste vestigingsmilieu verschilt van het huidige

Bestaande overslaglocaties van lokale betekenis

- lokale publieke kades - *bestaand*
- private kades - *bestaand*

Bestaande bedrijventerreinen

- resterende bedrijventerrein met potentie die niet werden weerhouden in het netwerk

Bestaande bedrijventerreinen

- CEMT I
- CEMT II
- CEMT IV
- CEMT V
- CEMT VI

Vijf hefboomplekken: van theorie naar actieplan

Nu het netwerk van strategische watergebonden bedrijventerreinen is aangeduid, zetten we een stap richting realisatie. Een aantal locaties krijgt de status van hefboomplek, omdat ze een sleutelrol spelen in ons netwerk. Deze plekken worden prioritair uitgewerkt.

Voor elk van deze vijf plekken maken we momenteel een concreet actieplan op maat.

1. De cluster Aalter
2. Het bedrijventerrein Briel
3. De cluster Oudenaarde-Zuid
4. De cluster Wondelgem/Evergem (Gent)
5. Het bedrijventerrein Kwatrecht (Wetteren)

Bedrijventerrein Briel © De Vlaamse Waterweg nv

Samen bouwen aan het netwerk

Een netwerk bouwen doe je niet alleen – dat doen we samen. Bij de opmaak van elk actieplan gaan we daarom in overleg met lokale besturen en bedrijven(organisaties). Zij kennen als geen ander de kansen én de uitdagingen op het terrein. We luisteren aandachtig naar hun suggesties en bedenkingen, zodat het plan goed aansluit bij de lokale realiteit.

De actieplannen geven concreet aan hoe we hiermee aan de slag gaan. Ze beantwoorden vragen zoals:

- Hoe zorgen we ervoor dat de uitbouw van het netwerk de draagkracht van het lokale wegennet niet overschrijdt?
- Hoe kunnen we de leefbaarheid en de omgevingskwaliteit in de buurt van een knooppunt garanderen?
- Op welke manier kunnen we fietsverkeer en logistiek transport verzoenen?
- ...

In het plan worden de verschillende acties opgesomd die nodig zijn om een locatie haar gewenste rol in het netwerk te laten vervullen. De taken en verantwoordelijkheden die hiermee gepaard gaan, worden duidelijk toegewezen aan specifieke actoren en worden geprioriteerd op basis van tijd en urgentie.

De uitvoering van de actieplannen valt buiten de scope van dit project. Ze kunnen in vervolgprojecten verder worden verfijnd.

Inspiratie

De ervaringen die we opdoen bij de hefboomplekken worden gebundeld in draaiboeken. Deze draaiboeken kunnen als *inspiratie* of leidraad dienen bij de herontwikkeling van andere watergebonden bedrijventerreinen.

Procesplanning

Fase 1: Grondige analyse (Afgerond)

Onderzoek van 116 watergebonden bedrijventerreinen in Oost-Vlaanderen. Analyse van het ruimtelijk en logistiek potentieel.

Fase 2: Een heldere visie (Voorjaar 2026)

Bovenlokale visie op watergebonden bedrijvigheid afgerond en vastgelegd. De strategische knooppunten (de ruggengraat van het netwerk) zijn definitief bepaald.

Fase 3: Actieplannen op maat (Lente/Zomer 2026)

Opmaak van een concreet actieplan voor elk van de vijf geselecteerde hefboomplekken. Realisatiegerichte focus, in nauwe samenwerking met gemeenten, bedrijven(organisaties) en stakeholders.

Fase 4: Inspiratie voor de toekomst (Najaar 2026 en verder)

Ontwikkeling van praktische en inspirerende draaiboeken.

Doel: ook andere bedrijventerreinen vlot begeleiden bij de omslag naar watergebonden transport.

Vragen of interesse? Wij gaan graag met u in gesprek

Provincie Oost-Vlaanderen, De Vlaamse Waterweg nv en lokale besturen slaan de handen in elkaar om deze visie succesvol in de praktijk te brengen.

- Heeft uw bedrijf interesse om de sprong naar het water te wagen?
- Bent u als lokaal bestuur benieuwd naar de impact voor uw regio?
- Of wilt u actief meedenken over de invulling van de strategische hefboomplekken?

Wacht dan niet af, maar neem contact met ons op.

We gaan heel graag met u in gesprek om samen de kansen te bekijken!

Contact

oost-vlaanderen.be/watergebonden-bedrijvigheid

E-mail: watergebonden.bedrijvigheid@oost-vlaanderen.be

Tel.: 09 267 82 94

Aanspreekpunten voor dit project:

Dagmar Beernaert, Gedeputeerde Provincie Oost-Vlaanderen

dagmar.beernaert@oost-vlaanderen.be

Bart Verbeke, Projectcoördinator Provincie Oost-Vlaanderen

bart.verbeke@oost-vlaanderen.be

Els T'Kindt, Accountmanager regio West, De Vlaamse Waterweg nv

els.tkindt@vlaamsewaterweg.be

Deze realisatiegerichte visie kwam tot stand in samenwerking met POM Oost-Vlaanderen en de studie bureaus Sweco en Rebel.